

**Anayasanın 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve Halk Oyu ile Kabul Edilen Geçici 11 nci Maddesinin Kaldırılmasına dair Anayasa değişikliği Teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu
(M. Meclisi : 2/67 ; C. Senatosu : 2/71)**

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 19)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 190/6662*

2 . 4 . 1974

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 2 . 4 . 1974 tarihli 60 ncı Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Anayasanın 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve halk oyu ile kabul edilen geçici 11 nci maddesinin kaldırılmasına dair Anayasa değişikliği teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı

*Not : Bu teklif 16.1.1974 tarihinde Başkanlıkça ilk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 26, 27, 3; 2 . 4 . 1974 tarihli 57, 58 ve 60 ncı birleşimlerinde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir.
(Millet Meclisi S. Sayısı : 19)*

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/71
Karar No. : 2*

3 . 4 . 1974

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 2 Nisan 1974 tarihli 60 ncı Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Anayasanın 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve halk oyu ile kabul edilen geçici 11 nci maddesinin kaldırılmasına dair Anayasa değişikliği teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 2 Nisan 1974 tarihli ve 190 - 6662 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, havalesi uyarınca Komisyonumuz Gelen Kâğıtlarına alınmış ve Komisyonumuzun 3 Nisan 1974 Çarşamba günkü olağan toplantısı gündeminin Başkanlık sunuşları maddesinde Komisyona arz edilmiş ve Komisyon üyelerinden Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal tarafından gerekçeli olarak verilen önerenin kabul edilmesi üzerine Gelen Kâğıtlardan Gündeme alınarak Komisyonumuz görüşmelerine konu kılınmıştır.

I - Teklif, 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 68 nci maddesi metninde yer alan «affa uğramış olsalar da» hükmünün, madde metninden ve işbu hüküm ile ilgili, Anayasanın halk oyu ile kabul edilmiş olan geçici 11 nci maddesinin de Anayasa metninden çıkartılmasını öngörmektedir.

Hatırlanacağı üzere, Anayasanın 68 nci maddesi metninde yer alan işbu hüküm ile, Anayasanın halk oyu ile kabul edilip mezkûr hüküm ile ilgili geçici 11 nci maddesi, 6 Kasım 1969 tarihli ve 1181 sayılı Anayasa değişikliği ile Anayasa metninden çıkartılmış ancak, söz konusu Anayasa değişikliğinin Millet Meclisindeki oya sunuluş biçimi Anayasaya uygun görülmemeyerek, Anayasa Mahkemesinin 16 Haziran 1970 tarihli ve 1970/1-31 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve yine Anayasa Mahkemesinin 19 Ekim 1970 tarihli ve esas 1970/40; Karar 1971/73 sayılı kararı sonucu Anayasanın halk oyu ile kabul edilmiş olan geçici 11 nci maddesinin hiçbir kesinti olmaksızın Anayasa metnindeki yerini muhafaza edip yürürlüğünü sürdüreceği kabul edilmiş ve böylece Anayasa değişikliği gerçekleştirilememiştir.

İşbu Anayasa değişikliği teklifi ile, ittifakla benimsenen mezkûr Anayasa değişikliği gerçekleştirildiği gibi, Anayasa metninde yer alan, 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, yukarıda açıklanan sonuçtan doğan, halk oyu ile kabul edilmiş geçici 11 nci maddesi ve yine 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 17 Nisan 1970 tarihli 1254 sayılı Anayasa değişikliği ile kabul edilmiş geçici 11 nci maddesi gibi, zaman içinde ve hadiseler nedeni ile ortaya çıkan düzenleme hatası da, bertaraf edilebilmiş olacaktır.

Arz edilen Anayasa düzenlemelerini ihtiva eden teklif, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Samsun <i>R. Rendeci</i>	Sözcü Eskişehir <i>Ö. Ucuzal</i>	Kâtip Malatya <i>N. Akyurt</i>	Adıyaman S. Turanlı Toplantıda bulunamadı.
Ankara <i>T. Kapanlı</i>	Amasya <i>M. Zeren</i>	Artvin <i>R. Kocaman</i>	Bursa <i>Ş. Kayalar</i>
Cumhurbaşkanınca S. Ü. F. Çelikbaş Toplantıda bulunamadı.	Cumhurbaşkanınca S. Ü. N. Erim Toplantıda bulunamadı.	Hatay <i>M. Deliveli</i>	İstanbul A. Peker (Vefat etti)
İstanbul <i>F. Hakkı Esatoğlu</i>	Tabii Üye <i>M. Ataklı</i>	İstanbul <i>R. Erdem</i>	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

Anayasanın 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve halkoyu ile kabul edilen geçici 11 nci maddesinin kaldırılmasına dair Anayasa değişikliği teklifi

MADDE 1. — 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 68 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

b) *Milletvekili seçilme yeterliği:*

Madde 68. — Otuz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

Türkçe okuyup yazma bilmeyenler, kısıtlılar, yükümlü olmasına ve muaf bulunmamasına rağmen muvazzaf askerlik hizmetini yapmayanlar veya yapmış sayılmayanlar ve kamu hizmetlerinden yasaklılar ile ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymiş olanlar ve - taksirli suçlar hariç olmak üzere - beş yıldan fazla hapis cezasıyla veya zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle kesin olarak hüküm giymiş olanlar, milletvekili seçilemezler.

Aday olmak, memurluktan çekilme şartına bağlanamaz. Seçim güvenliği bakımından hangi memurların ne gibi şartlarla aday olabilecekleri kanunla düzenlenir.

Hâkimler ile subay, askerî memur ve assubaylar, mesleklerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve seçilemezler.

MADDE 2. — 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, halkoyu ile kabul edilmiş olan geçici 11 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu Anayasa değişikliği yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Anayasanın 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve halkoyu ile kabul edilen geçici 11 nci maddesinin kaldırılmasına dair Anayasa değişikliği teklifi

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

